



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. XVIII. De impedimento ex defectu ætatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

probabilis est; quia raptus non habet vim dirimendi pro casu matrimonij prius rite contracti; unde hoc procedere potest solum, quoad penas Raptus.

2003. Quamvis autem in theoria hujus impedimenti nulla sit difficultas de nullitate matrimonij inter Raptorem, & Raptam, contracti, quando constat intervenisse raptum, prout est sub dispositione Concilij, tale matrimonium irritans; cum expressa, & clara sit ejus dispositio, ut rectè notat de Luca lib. 14. in *Annotat. ad S. C. Trid. discurs. 28. n. 1.* quia tamen sæpe intercurrunt quæstiones facti (quæ diversis scriptentium opinionibus involvuntur) & sunt potius dubitationes quoad applicationem casus particularis ad eam regulam Tridentini, nimirum super verificatione qualitatis veri, quæ sufficiat ad annulationem matrimonij, ac incursum poenarum, in decreto Conciliari contentarum: ideo

2004. Quæres. 1. an illa dispositio Concilij irritantis matrimonium locum habeat, ubi cum vera, & positiva violentia mulier abducitur è domo patris, vel alterius conjuncti, seu educatoris, etiam inviti, & contradicentis nullo præcedente tractatu de matrimonio? R. affirmativè cum de Luca *cit. n. 5.* quia in hoc casu concurrunt omnes qualitates raptus, de quo egit Tridentinum, si factus est ex fine matrimonij ineundi, juxta dict. à n. 513. cum seq.

2005. Quæres. 2. an locum habeat in casu, quo (nullo præcedente tractatu super matrimonio futuro) puella volens abducitur è domo patris, vel educatoris, etiam positivè inviti? Affirmativam tener de Luca *cit. n. 5.* quia consensus puellarum, quæ nimirum de facili subjacent seductionibus, non videtur habendus in consideratione. Sed contrarium probabilis est; cum decretum irritans non fundetur in facto, sed probabili periculo, lædendi eo casu libertatem Raptæ ad consensum matrimonio substantialem requisitam; dispositio autem talis locum habet, etiam si periculum in casu particulari deficiat; ut patet in decreto irritante professionem religiosam, factam ante annum ætatis 16. completum.

2006. Quæres. 3. an decretum hoc casu irritans matrimonium habeat locum ubi (nullo tractatu matrimonij prævio) puella vo-

lens abducitur è domo patris, vel alterius *ignari*, vel *absentis*, aut *dormientis*, nulla positivè violentiâ accedente? Affirmativam tener de Luca *cit. n. 6.* sed ibi videtur loqui de jure civili, & quoad penas talis raptus; non quoad vim dirimendam matrimonij, quæ attenditur solum secundum dispositionem juris Ecclesiastici.

Et quamvis apud eundem n. 7. aliqui velint; idem procedere de jure canonico antiquo, innixi aliquibus canonibus relatis in decreto Gratiani, pro consueto Legistarum abusu (ut ipse loquitur) ut unus alium transcribat, nullâ habita consideratione, an bene vel malè dicatur? eorum tamen doctrina locum habere non potest; quia decretum Gratiani non habet vim legis, utpote continens privatam collectionem plurium sententiarum SS. PP. vel decretorum CC. generalium, vel provincialium, aut aliquarum legum civilium, ex quibus ea tantum valent quantum valet autoritas in foro Ecclesiastico eorum, qui sunt conditores earum. Et ideo meritò, quoad quæstionem propositam resolvit negativam n. 10. ut jam diximus supra.

Quæres. 4. an dictum decretum irritans matrimonium Raptoris cum rapta locum habeat, ubi prævio tractatu matrimonij puella volens rapitur, in invitam, vel saltem ignorantibus parentibus, aut ipsorum curæ subest? R. negativè, si tractatus ille prævio continebat sponsalia. Nam raptus sponsæ propriæ non subest illi decreto irritanti, ut diximus supra, etiam si alij inviti sint; intellige tamen cum limitatione ibidem data; nec poenis à jure statutis; sic Castropalaus *d. 4. de sponsal. p. 2. q. 2. n. 8. ex c. penult. de Raptoribus.*

§. XVIII.

De impedimento ex defectu ætatis.

Non agimus de defectu ætatis, ex quo fit, aliquos nondum habere usum rationis; ut, cum requisita deliberatione, (de qua à n. 380.) consensum, ad contractum præsertim indissolubilem, atque ad eò perpetuum, & valde gravem, præstare non possint; sed eo, quo stante, jure solum Ecclesiastico sponsalia, vel matrimonia irritantur. Et quamvis, ut patet ex dictis, ætas non contineatur inter impedimenta dirimentia,

supra

suprà enumerata (sicut nec conditiones, que contrariantur substantiæ matrimonij, de quibus fusc actum est *tit. 5.*) de illo tamen defectu in præfens etiam breviter dicendum venit.

Ad valorem igitur sponsalium de futuro jure Ecclesiastico requiritur septennium completum ex n. 585. & quamvis aliqui censent sufficere septennium completum *moraliter*, malitiâ nimirum ætatem supplente, ut diximus n. 589. & seq. probabilis tamen est, requiri septennium *physicè* completum, ex n. 591. Ex hoc fit defectum septennij *physicè* completi, constitutione Ecclesiæ, dirimere sponsalia de futuro; cum ea, stante hoc defectu contracta, probabiliter non valeant, ut dictum est; ad matrimonium autem validè contrahendum, jure canonico, requiritur in contrahentibus ætas legalis nimirum pubertatis, à jure definitæ, quæ habetur non tantum numero annorum 14. in masculis, & 12. completorum in feminis; sed etiam cum malitiâ supplet ætatem, ut diximus à n. 601. & seq.

P A R S II.

De Dispensationibus Matrimonialibus.

Cum non raro contingat, occurrere ^{2010.} iustas causas, ut, qui propter impedimentum inter ipsos existens matrimonium vel licent, vel etiam validè contrahere non possunt, lege illud vel præcisè prohibente contrahere, vel etiam annullante, à tali lege solvantur: plures autem difficultates occurrant tum in libello, seu supplicatione pro dispensatione impetranda; tum in rescripto, seu dispensationis concessione, communiter multiplicibus clausulis modificata, quæ obicem vel dubitationem cautare possint, ad calcem hujus questionis tractatum aliquem super hoc adijcere placuit.

ARTICULUS I.

De dispensatione in genere.

^{2011.} Præmitto hunc articulum, præsertim quoad questionem, an dispensatio cadat in jus naturale, & divinum? vel an dispensatio inferioris cadat in legem superioris?

Tom. 17.

Nam sine horum notitia vix rectè possunt resolvi quæstiones de dispensationibus in impedimentis matrimonij, de quibus hic agendum erit. Dispensatio, prout hic accipitur, est juris alicujus relaxatio; seu exemptio alicujus à legis obligatione, ut colligitur ex *c. de multa* & *qui. 1. quæst. 7.* Et ideo vocatur etiam *moderatio canonum. c. Ipsa pietas. Q. si inquirat. 23. q. 4.* ejus effectus est, ut, quod de jure est illicitum, dispensatione fiat licitum. Hinc dispensatus in aliqua juris inhabilitate, fit habilis æquè, ac habilis naturaliter, seu habilis de jure communi. Nam fictio juris tantum operatur in casu ficto, quantum veritas in casu vero. *L. Filio. ff. de Lib. & Posthum. & factum civiliter eundem habet effectum, quem factum naturaliter. L. fin. ff. mandat. L. si mater. C. de Just. intellige, in casibus, ad quos jure disponente talis fictio porrigitur;* non autem, secus; Et ideo quoad habilitatem personæ dispensatæ nulla admittitur distinctio inter habitalem *naturaliter*, seu de jure communi; & habitalem *ex dispensatione*; cum procedant ab eodem fonte, nimirum Principe, qui potest lege suâ inducere habilitatem, & inhabilitatem, nimirum vel condendo legem generalem, sive inducendo jus singulare; Sic Vincent. de Justis *l. 1. dispens. matr. c. 1. n. 12.* Dispensatio non est lex, sed remissio legis, & secundum quod est in dispensato, est jus privatum *c. 33. q. 2. c. Interfellores 13. & c. in adolescentia. 14.*

Dispensatio etiam non est privilegium. ^{2012.}
1. quia hoc aliquando præter jus conceditur; Castropal. *tom. 1. tr. 3. d. 6. p. 1. n. 8.*
2. quia hoc quandoque conceditur sine causa, Sanchez *l. 8. matr. d. 1. n. 1.* Nec est irritatio legis, impediendo, ne robur acquirat; v. g. necessariam illi confirmationem negando. Nam dispensatio non tollit legem, sed tantum eximit ab illa; Salas *de Legibus, d. 20. s. 1. n. 2.* Nec est interpretatio legis; hæc enim non eximit à lege, sed solum ex debitis principijs deducit, in tali casu legem vim non habere, aut in hoc, vel illo sensu accipiendam esse; Arriaga *Theol. tom. 2. d. 5. s. 6. n. 47.* Deinde *dispensare* est actus jurisdictionis; *interpretari* non est actus jurisdictionis, sed doctrinæ. Nam quilibet vir doctus potest doctrinaliter legem interpretari; non tamen dispensare legem. Nec etiam

R r r 2

est